

TÜRKİYE'DE ECZANE TEKNİSYENLİĞİ

Sağlık alanında çalışan her personel temel sağlık eğitimi almalıdır. Sağlıklı yaşamın devam ettirilmesi ve ilaç tedavisi süreçlerinin yapılandırılmasında birinci basamak sağlık hizmet sunum noktalarından biri olan eczanelerden sağlanan eczacılık hizmetlerinde eczacıya gereken destek hizmetini sunan eczane çalışanlarının da temel bazı eğitim ve hizmet standartlarını taşımaları yadsınamaz bir öneme sahiptir.

Eczane kalfalığı fiili olarak yapılan ancak 2005 yılına kadar herhangi bir eğitimi veya tanımı olmayan bir meslek olarak değerlendirilebilir. Kalfaların bilgi düzeyi, eğitim düzeyi ve becerileri sadece uygulayarak öğrenme yöntemi şeklinde belirlenmiş; bu nedenle yetki ve sorumlulukları sınırlı, sunulan sağlık hizmeti ise belli bir standart tanımlamasının çok uzağında kalmıştır.

Eczane teknisyenlerini belirli bir eğitim düzeyine sahip, kendini geliştirebilen, insan ilişkileri yönünden gelişmiş, dikkat, hijyen konusunda yetişmiş, teknolojik gelişmeler konusunda bilgi sahibi hukuk ve etik kurallarına uyan nitelikli kişiler olmaları gerekliliktir.

6643 sayılı yasa ile kurulmuş bir meslek örgütü olan Türk Eczacıları Birliği'nin vizyonunun en önemli parçası, eczacılık uygulamalarını hastalar ve toplum yararına daima daha yüksek standartlara ulaştırmaktır. Bu bağlamda, Birliğimiz eczanelerde çalışan personelin kalfalıktan eczane teknisyenliğine dönüştürülmesini her şeyden önce bir halk sağlığı yaklaşımı çerçevesinde algılamıştır, eczane çalışanlarına ilişkin birçok çalışma, proje ve eğitim gerçekleştirmiştir.

Türk Eczacıları Birliği'nin 2004–2005 yılları arasında Avrupa Birliği hibe fonları ile yürüttüğü İstanbul İlinde Eczane Teknisyeni Eğitimi Projesi ve Ankara Bölgesinde Eczane Teknisyeni Eğitimi Projesi eczane kalfalarına yönelik hazırlanan ilk mesleki eğitim programıdır. Projeler çerçevesinde 620 kalfa bu eğitimleri tamamlayarak sertifika almaya hak kazanmıştır. Projelerin sona ermesinin ardından Türk Eczacıları Birliği Eczacılık Akademisi tarafından söz konusu eğitimler tüm Türkiye'de yaygınlaştırılarak sürdürülmüştür.

Eğitimlerle eş zamanlı olarak yapılan savunuculuk çalışmaları ile eczane çalışanların mesleki eğitimine ilişkin gereklilik kamu nezdinde de kabul görmüş, 05.12.2007 tarihinde Milli Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı ve Türk Eczacıları Birliği arasında, eczanelerde en az bir yıl çalışmış olan destek personelin bir kereye mahsus olmak üzere öğrenim durumlarına bakılmaksızın bir eğitimden geçirilmesi konusunda “Eczanelerde Çalışan Destek Personelin Eğitime Dair Protokol” imzalanmıştır. İmzalanan protokolle eczane çalışanlarına yönelik TEB tarafından hazırlanmış olan eğitim modülü revize edilmiş, eğitimler tüm Türkiye'de, illerde ve ilçelerdeki Halk Eğitim Merkezlerinde, İl Milli Eğitim Müdürlüklerinin koordinasyonluğunda sürdürülmüştür.

3 yıllık süre içerisinde gerçekleştirilen eğitimlerde yaklaşık 18.000 eczane çalışanı bu eğitimlerde başarı sağlayarak “eczane teknisyeni” unvanı almaya hak kazanmıştır.

26 Nisan 2011 tarihinde Resmi Gazete’de yayınlanan “Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” kapsamında eczane teknikeri;

Eczane teknikeri;
meslek yüksekokullarının eczane hizmetleri programından mezun;
reçetede ki ilaçları eczacı gözetiminde hazırlayan ve eczacılık faaliyetlerine
yardım eden sağlık teknikeridir

şeklinde ilk kez tanımlanmış, halihazırda alanda çalışmakta olanlar için ise;

3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu çerçevesinde eczanede çalışan destek personeli eğitimini tamamlamış olanlar eczane teknikeri yetkisiyle çalışabilir.

Bu maddenin yayımı tarihi itibarıyla elde edilmiş olan meslek unvanları ve ilgili alanlarda mesleki eğitimlerine başlamış olanların hakları saklıdır.

Bunların görev, yetki ve sorumlulukları Sağlık Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Meslek yüksekokullarından mezun olanların sektör içinde yeterli sayıya ulaşınca kadar ki geçiş döneminde hem eczaneler için yeterli sayıda destek elemanının yetiştirilmesi hem de bu süreçte halihazırda eczanelerde çalışmakta olan ancak teknik yetersizlikler nedeni ile daha önce düzenlenen eğitimlere katılamayan eczane çalışanlarının haklarının korunması adına Birliğimiz, Sağlık Bakanlığı ve Ondokuz Mayıs Üniversitesi yetkilileri ile 20.09.2019 tarihinde “Eczanelerde Çalışan Destek Personelinin Eğitimine yönelik bir protokol imzalanmıştır.

12 Temmuz 2012 tarihli 28351 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 6354 sayılı” Sağlık Bakanlığı ve Bağlı Kuruluşlarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun’un 22 Maddesi ile 11/04/1928

Bugün gelinen noktada ÖSYS Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzu'na göre Meslek Yüksek Okullarındaki Eczane Hizmetleri Bölümlerinin sayısı 40'ı aşmış ve bu bölümlerden mezun olan eczane teknisyenleri sahada hizmet vermeye başlamış durumdadır.